

STRATEGIA NAȚIONALĂ PRIVIND IMIGRAȚIA pentru perioada 2011 – 2014

“Migrația este un proces care trebuie gestionat și nu o problemă care trebuie rezolvată”

CAPITOLUL I CONSIDERAȚII GENERALE.....	2
1. INTRODUCERE	2
1.1 Contextul internațional.....	2
1.2 Contextul național.....	3
1.3 Cadrul juridic existent.....	4
1.4 Cadrul instituțional.....	6
2. CARACTERISTICI ȘI TENDINȚE ALE FENOMENULUI MIGRAȚIONIST	6
CAPITOLUL II SCOPUL STRATEGIEI.....	8
CAPITOLUL III PRINCIPII GENERALE.....	8
CAPITOLUL IV OBIECTIVE STRATEGICE ȘI SPECIFICE.....	8
1. OBIECTIV STRATEGIC – PROMOVAREA MIGRAȚIEI LEGALE ÎN BENEFICIUL TUTUROR PĂRȚILOR: SOCIETATEA ROMÂNEASCĂ, IMIGRANȚI ȘI STATELE LOR DE ORIGINE	8
OBIECTIVE SPECIFICE	9
1.1 Asigurarea unei informări permanente a străinilor privind posibilitățile și condițiile de migrație legală în România.....	9
1.2 Admiterea cetățenilor statelor terțe în scop de muncă potrivit nevoilor identificate pe piața autohtonă a forței de muncă	9
1.3 Facilitarea admiterii și șederii pe teritoriul național a străinilor investitori în România și a celor care gestionează investițiile efectuate pe teritoriul național.....	10
1.4 Promovarea învățământului superior românesc și facilitarea rămânerii pe teritoriul național a străinilor care au studiat în România.....	10
2. OBIECTIV STRATEGIC – ÎNTĂRIREA CONTROLULUI LEGALITĂȚII ȘEDERII STRĂINILOR PE TERITORIUL ROMÂNIEI ȘI APLICAREA CORESPUNZĂTOARE A MĂSURILOR DE ÎNDEPĂRTARE ȘI A MĂSURILOR RESTRICTIVE.....	10
OBIECTIVE SPECIFICE	10
2.1 Asigurarea unei informări permanente a străinilor privind sancțiunile și măsurile restrictive ce pot fi aplicate străinilor cu ședere ilegală sau care desfășoară muncă nedeclarată.....	10
2.2 Întărirea cooperării între autoritățile române competente pentru combaterea imigrației ilegale și a muncii nedeclarate	11
2.3 Dezvoltarea cooperării cu statele terțe cu potențial migraționist	11
2.4 Aplicarea măsurilor de returnare a imigranților ilegali la standardele Uniunii Europene.....	12
3. OBIECTIV STRATEGIC – ÎMBUNĂTĂȚIREA SISTEMULUI NAȚIONAL DE AZIL ÎN SCOPUL EFICIENTIZĂRII ȘI ASIGURĂRII CONFORMITĂȚII CU STANDARDELE LEGALE NAȚIONALE, EUROPENE ȘI INTERNAȚIONALE APLICABILE.....	12
OBIECTIVE SPECIFICE	12
3.1. Asigurarea accesului neîngrădit la procedura de azil și respectarea principiului non refoulement	12
3.2. Procesarea cererilor de azil în mod eficient și conform standardelor legale naționale, europene și internaționale aplicabile.....	13
3.3. Combaterea eficientă a abuzului la procedura de azil	13
3.4. Asigurarea unui standard demn de viață al solicitanților de azil conform standardelor legale naționale, europene și internaționale aplicabile.....	14
3.5. Asigurarea compatibilității și interoperabilității cu celelalte sisteme de azil din statele membre și coordonarea cu BESA	14
4. OBIECTIV STRATEGIC - PARTICIPAREA ACTIVĂ A ROMÂNIEI LA EFORTURILE COMUNITĂȚII INTERNAȚIONALE ȘI STATELOR MEMBRE UE LA IDENTIFICAREA UNOR SOLUȚII DURABILE PENTRU PERSOANELE AFLATE ÎN NEVOIE DE PROTECȚIE INTERNAȚIONALĂ	15
OBIECTIVE SPECIFICE	15
4.1. Integrarea străinilor care au dobândit o formă de protecție în România.....	15
4.2. Asumarea obligațiilor României ca stat de relocare a refugiaților.....	15
4.3. Continuarea derulării operațiunilor prin Centrul de Relocare de Urgență de la Timișoara conform Acordului Tripartit dintre Guvernul României, UNHCR și OIM.....	15
5. OBIECTIV STRATEGIC – INTEGRAREA SOCIALĂ A STRĂINILOR CU ȘEDERE LEGALĂ	16
OBIECTIVE SPECIFICE	16
5.1. Incorporarea aspectelor integrării în toate celelalte politici din domeniile relevante	16
5.2. Creșterea gradului de participare a străinilor cu ședere legală în România la activitățile specifice de facilitare a integrării lor în societatea românească.....	16
5.3. Crearea unui mediu care să faciliteze integrarea străinilor	17
CAPITOLUL V RESURSE FINANCIARE.....	17
CAPITOLUL VI IMPLICAȚII JURIDICE.....	17
CAPITOLUL VII PROCEDURI DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE.....	17
CAPITOLUL VIII FACTORI DE RISC.....	18
CAPITOLUL IX ETAPE ULTERIOARE ȘI INSTITUȚII RESPONSABILE.....	18

CAPITOLUL I CONSIDERAȚII GENERALE

1. INTRODUCERE

1.1 Contextul internațional

Migrația reprezintă o realitate care va continua să existe atât timp cât vor exista discrepanțe din punct de vedere al bunăstării și al dezvoltării între diferitele regiuni ale lumii. Acest fenomen poate reprezenta o șansă pentru că este un factor de schimburi umane și economice și, de asemenea, pentru că permite persoanelor să își realizeze aspirațiile.

Migrația s-a transformat de-a lungul timpului dintr-un proces regional, determinat de factori economici, sociali, naturali sau politici, într-un fenomen global, în prezent fiind cuantificat la aproximativ 3% din populația totală. Nici o țară nu se află în afara fluxurilor migratorii internaționale, acestea având fie calitatea de loc de origine, fie de tranzit ori destinație sau, în unele cazuri, toate simultan.

Migrația internațională (voluntară sau forțată) a devenit o parte importantă a existenței globale. Astfel, se poate spune că un management eficient al migrației poate juca un rol important în ceea ce privește dezvoltarea și reducerea sărăciei.

Crearea unui spațiu comun al liberei circulații confruntă statele membre cu noi provocări. Acțiunile unui stat pot afecta interesele altora. Accesul pe teritoriul unuia dintre statele membre poate fi urmat de accesul pe teritoriul altor state membre. Prin urmare, este imperativ ca fiecare stat să țină seama de interesele partenerilor săi în definirea și în punerea în aplicare a politicilor sale în materie de migrație, integrare și azil.

Obiectivele fundamentale ale Europei nu s-au schimbat: un angajament puternic în favoarea unor societăți armonioase, bazate pe coeziune și incluziune care respectă drepturile fundamentale ale cetățeanului, în cadrul unor economii sociale de piață solide, oferind cetățenilor un spațiu de libertate, securitate și justiție fără frontiere interne.¹ Este vorba despre crearea unui spațiu în care să se asigure protecția individuală a cetățenilor, respectarea drepturilor fundamentale și libera circulație a acestora. Este vorba de un spațiu în care securitatea cetățenilor și protecția colectivă a acestora trebuie să fie asigurate prin măsuri corespunzătoare. Este vorba de un spațiu de libertate, securitate și justiție în cadrul căruia cetățenii pot avea acces mai ușor la justiție. În cele din urmă, este vorba de un spațiu care necesită o gestionare concertată în domeniul imigrării și al azilului.

Uniunea Europeană a înregistrat progrese importante în ceea ce privește construcția acestui spațiu de libertate, securitate și justiție. Impulsul a fost dat de două programe multianuale succesive² care au prezentat, în detaliu, prioritățile și inițiativele care urmează a fi luate în diferite sectoare.

Uniunea Europeană a creat un cadru legislativ robust pentru bunăstarea cetățenilor europeni prin stabilirea și consolidarea drepturilor acestora în calitate de cetățeni, consumatori și lucrători în numeroase domenii, inclusiv mobilitatea, sănătatea și siguranța, asigurările sociale, condițiile de lucru, informarea și consultarea, egalitatea de gen și nediscriminarea.

Politica de migrație este parte integrantă a dezideratului european de creare a unui spațiu de libertate, securitate și justiție. Tratatul Uniunii Europene au consacrat capitole distincte gestionării problematicei migrației și azilului de către statele membre ale UE. Încă de la formarea UE, statele membre au acordat o atenție sporită gestionării acestei materii, procesul evoluând până la dezideratul de a avea o politică europeană comună în domeniul dreptului de azil și al imigrării, întemeiată pe solidaritatea între statele membre UE și care este echitabilă față de resortisanții statelor terțe, așa cum este statuat prin Tratatul privind funcționarea UE.

¹ Doc. 13189/08 - Pactul European privind migrația și azilul

² Programul de la Haga: Întărirea libertății, securității și justiției în Uniunea Europeană

- Programul de la Stockholm: O Europă deschisă și sigură în serviciul cetățenilor și pentru protecția acestora

Punerea în practică a celor două componente europene, respectiv politica comună în domeniul dreptului de azil, al protecției subsidiare și al protecției temporare și politica comună de imigrare, prin oferirea unui statut corespunzător oricărui resortisant dintr-o țară terță care are nevoie de protecție internațională, asigurarea respectării principiului nereturnării, gestionarea eficientă a fluxurilor de migrație, tratamentul echitabil al resortisanților statelor terțe aflați în situație de ședere legală pe teritoriul statelor membre, precum și prevenirea imigrării ilegale, reprezintă deziderate ale identității europene ale tuturor statelor membre UE.

Astfel, pentru continuarea politicilor viitoare în domeniul justiției și afacerilor interne (JAI) în contextul adoptării Programului de la Stockholm, în direcția îmbunătățirii măsurilor și instrumentelor existente, se vor dezvolta în următorii cinci ani un dialog activ și un parteneriat de migrație cu statele terțe. UE urmărește prioritizarea problemelor fluxurilor migratorii din Africa și Estul și Sud-Estul Europei și continuarea cooperării și dialogului cu America Latină, Caraibe și Asia.

Este prevăzută crearea unei platforme europene de dialog care va permite identificarea modalităților de gestionare a migrației forței de muncă și a modificărilor necesare ale cadrului juridic și instituțional. Aceasta va trebui să se bazeze pe o evaluare globală a competențelor de care are nevoie Europa până în 2020, ținând seama de situația economică și necesitățile piețelor muncii din statele membre.

Europa va trebui să devină mai sigură fără a periclita însă atractivitatea sa pentru migranții legali, ce trebuie tratați la nivel egal cu cetățenii europeni și cei în proces de reunificare familială. Solidaritatea este din nou enunțată în contextul responsabilităților față de migranți atât în cadrul intern european cât și față de statele terțe confruntate cu un număr mare de beneficiari de protecție internațională.

1.2 Contextul național

Migrația legală trebuie să reprezinte rezultatul voinței comune a migrantului și a statului membru de primire, în avantajul amândurora, ba chiar mai mult decât atât, și în avantajul statului de origine, în contextul unei migrații circulare. Astfel, în cadrul politicilor comune europene și cu aplicarea acquis-ului relevant, fiecare stat membru trebuie să decidă condițiile de admitere pe teritoriul său a migranților legali și să stabilească, dacă este cazul, numărul acestora, care ar putea fi stabilit în parteneriat cu statele de origine. În context, România este îndreptățită să pună în aplicare o politică de imigrație specifică, în funcție de nevoile identificate la nivel național, și în același timp concertată, ținând seama de impactul pe care aceasta îl poate avea asupra celorlalte state membre UE, asigurând totodată un tratament echitabil al imigranților și integrarea armonioasă a acestora în societatea gazdă.

România este expusă rutelor de migrație (legală și ilegală) din statele din estul Europei, cu origine în statele din Orientul Mijlociu, Asia de Sud-Est sau Africa. Deși în unele state membre ale UE au fost înregistrate tendințe de migrație din state din America Centrală și de Sud, acestea nu au fost sesizate încă în România, datorită poziției geografice și atractivității reduse pentru cetățenii provenind din aceste state.

Analizând contextul național actual, România trebuie să facă față următoarelor provocări în domeniul migrației:

- aderarea României la UE și, implicit, dobândirea de către cetățenii români a dreptului la libera circulație și rezidență, a provocat o migrație a forței de muncă autohtone calificată sau necalificată către piețele altor state membre, fapt ce a condus la apariția unor deficite în unele domenii de activitate;
- deschiderea, mai mult ca oricând, a pieței forței de muncă în 2008 pentru lucrători cu un nivel scăzut și mediu de calificare, precum și prelungirea crizei economice mondiale instaurate la începutul anului 2009 creează posibilitatea ca mulți dintre străinii admiși pe teritoriul României pentru angajare în muncă să își piardă locurile de muncă și să încerce să părăsească teritoriul național către alte piețe de forță de muncă;
- aplicarea în totalitate a dispozițiilor acquis-ului Schengen, de la data adoptării deciziei Consiliului, va transforma România într-un stat mai atractiv pentru migrația legală, cât și pentru migrația ilegală;
- folosirea teritoriului României ca spațiu de tranzit pentru migrația ilegală către state din UE de către cetățenii proveniți din state din Estul Europei și Orientul Mijlociu; acest fenomen va fi amplificat de desființarea frontierelor interne, de la data aplicării în totalitate a dispozițiilor acquis-ului Schengen;
- presiunea pusă de migranții ilegali din state din Asia de Sud-Est asupra frontierelor de Sud, Est și Nord-Est în încercarea lor de pătrundere ilegală pe teritoriul României cu intenția de a ajunge în alte state din vestul Europei;

- în contextul unei Europe care îmbătrânește, România se confruntă cu acest fenomen la fel ca și majoritatea statelor membre ale UE, imigrația putând reprezenta o parte dintr-un pachet de măsuri care pot îmbunătăți această situație.

În ultimii ani, deși România și-a păstrat, în mare măsură, caracterul de stat de tranzit, aceasta a început să devină tot mai mult un stat de destinație.

Astfel, la sfârșitul anului 2009, pe teritoriul României se aflau 59.062 străini din state terțe cu ședere legală, cu 4% mai mulți decât la sfârșitul anului 2008 și cu 76,2% mai mulți decât în 2005.

Din totalul de 59.062 străini înregistrați cu ședere legală la sfârșitul anului 2009, 49.406 aveau un drept de ședere temporară (84%) și 9.656 (16%) un drept de ședere permanentă, conform scopurilor stabilite de legislația în vigoare.

Principalele scopuri pentru care străinii și-au stabilit reședința temporară pe teritoriul României sunt conexe dreptului la unitatea familiei (reîntregirea familiei, membri de familie ai cetățenilor români, UE sau Spațiul Economic European), educației (studenți), angajare în muncă.

O altă categorie de migranți care trebuie luată în considerare este aceea a solicitanților de azil și a celor care au obținut o formă de protecție pe teritoriul României. Astfel, pe parcursul anului 2009 a fost asigurat accesul neîngrădit la procedura de azil unui număr de 835 de străini și nu s-a înregistrat nici un caz de returnare iar tendința multianuală se menține crescătoare.

Această tendință este influențată în mod direct de situația economică a României și de implementarea regulilor europene care prevăd că statul în care solicitantul de azil intră sau solicită protecția pentru prima dată este responsabil pentru soluționarea cererii.

Orientările cuprinse în documentele programatice la nivel european și caracterul dinamic al fluxurilor migratorii din regiune impun o ajustare permanentă a politicilor naționale raportate la realitățile sociale din România, precum și o dezvoltare instituțională care să facă față provocărilor impuse, printr-un management corespunzător al fenomenului. Aplicarea dispozițiilor aquis-ului Schengen și consecințele acesteia asupra fenomenului migrației în regiune și la nivel național impune necesitatea adaptării sistemului național de management, prin reconfigurarea acelor mecanisme ce au drept scop combaterea imigrației ilegale.

1.3 Cadrul juridic existent

Cadrul normativ actual prin care se reglementează regimul străinilor în România, al cetățenilor statelor membre ale UE și ale Spațiului Economic European, precum și normele de drept care reglementează azilul în România este conferit în principal de O.U.G. nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România, republicată, cu completările ulterioare, O.U.G. nr. 102/2005 privind libera circulație pe teritoriul României a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 260/2005, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 122/2006 privind azilul în România, cu modificările și completările ulterioare și O.U.G. nr. 56/2007 privind încadrarea în muncă și detașarea străinilor pe teritoriul României, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 134/2008.

Aderarea la UE a determinat, în ultimii ani, modificări substanțiale ale normelor de drept care reglementează regimul străinilor în România, al cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European, precum și ale normelor de drept care reglementează azilul în România, în vederea asigurării conformității cu legislația europeană în domeniu și cu alte instrumente juridice cu caracter internațional la care statul român este parte. Acest proces complex de armonizare legislativă se află în continuă desfășurare, în vederea identificării unor soluții viabile pentru transpunerea aquis-ului în domeniu. Totodată, prin modificările și completările legislației naționale incidente domeniilor sus menționate, se urmărește permanent eliminarea unor disfuncționalități apărute în implementarea cadrului legislativ în domeniul străinilor. Pentru aplicarea în totalitate a dispozițiilor aquis-ului Schengen, de la data adoptării deciziei Consiliului în acest sens, a fost creat cadrul general prin adoptarea unor măsuri legislative, instituționale, administrativ-tehnice în scopul implementării aquis-ului relevant.

O.U.G. nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România și O.U.G. nr. 56/2007 privind încadrarea în muncă și detașarea străinilor pe teritoriul României, transpun următoarele directive:

- Directiva 2003/86/CE a Consiliului din 22 septembrie 2003 privind dreptul la reîntregirea familiei, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L251 din 3 octombrie 2003;
- Directiva 2003/109/CE a Consiliului din 25 noiembrie 2003 privind statutul cetățenilor țărilor terțe care sunt rezidenți pe termen lung, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L16 din 23 ianuarie 2004;
- Directiva 2003/110/CE a Consiliului din 25 noiembrie 2003 privind asistența la tranzit în cadrul măsurilor de îndepărtare pe cale aeriană, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L321 din 6 decembrie 2003;
- Directiva 2004/114/CE a Consiliului din 13 decembrie 2004 privind condițiile de admisie a resortisanților țărilor terțe pentru studii, schimb de elevi, formare profesională neremunerată sau servicii de voluntariat, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L375 din 23 decembrie 2004;
- Directiva 2005/71/CE a Consiliului din 12 octombrie 2005 privind o procedură specială de admisie a resortisanților țărilor terțe în scopul desfășurării unei activități de cercetare științifică, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L289 din 3 noiembrie 2005;
- Directiva 2008/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind standardele și procedurile comune aplicabile în statele membre pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L348 din 24 decembrie 2008;
- Directiva 2009/52/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 iunie 2009 de stabilire a standardelor minime privind sancțiunile și măsurile la adresa angajatorilor de resortisanți din țări terțe aflați în situație de ședere ilegală, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L168 din 30 iunie 2009;
- Directiva 2009/50/CE a Consiliului din 25 mai 2009 privind condițiile de intrare și de ședere a resortisanților din țările terțe pentru ocuparea unor locuri de muncă înalt calificate, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L155 din 18 iunie 2009;
- Directiva 2004/81/CE a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind permisul de ședere eliberat resortisanților țărilor terțe care sunt victime ale traficului de persoane sau care au făcut obiectul unei facilitări a imigrației ilegale și care cooperează cu autoritățile competente, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L261 din 6 august 2004

și asigură aplicarea Regulamentului (CE) nr. 810/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind instituirea unui Cod comunitar de vize (Codul de vize), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L243 din 15 septembrie 2009.

Legea nr. 122 din 4 mai 2006 privind azilul în România, transpune următoarele directive:

- Directiva 2001/55/CE a Consiliului din 20 iulie 2001 privind standardele minime pentru acordarea protecției temporare, în cazul unui aflux masiv de persoane strămutate, și măsurile de promovare a unui echilibru între eforturile statelor membre pentru primirea acestor persoane și suportarea consecințelor acestei primiri, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L212 din 7 august 2001;
- Directiva 2003/9/CE a Consiliului din 27 ianuarie 2003 de stabilire a standardelor minime pentru primirea solicitanților de azil în statele membre, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L31 din 6 februarie 2003;
- Directiva 2003/86/CE a Consiliului din 22 septembrie 2003 privind dreptul la reîntregirea familiei, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L251 din 3 octombrie 2003;
- Directiva 2004/83/CE a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind standardele minime referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de statutul de refugiat sau persoanele care, din alte motive, au nevoie de protecție internațională și referitoare la conținutul protecției acordat, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L304 din 30 septembrie 2004;
- Directiva 2005/85/CE a Consiliului din 1 decembrie 2005 privind standardele minime cu privire la procedurile din statele membre de acordare și retragere a statutului de refugiat, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L326 din 13 decembrie 2005.

Totodată, începând cu data aderării la UE, România aplică prevederile Regulamentului (CE) nr. 343/2003 al Consiliului din 18 februarie 2003 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de azil prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L50 din 25 februarie 2003 și ale Regulamentului (CE) nr. 2725/2000 al Consiliului din 11 decembrie 2000 privind instituirea sistemului „Eurodac” pentru compararea amprentelor digitale în scopul aplicării eficiente a Convenției de la Dublin,

publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L316 din 15 decembrie 2000, acte europene obligatorii în toate elementele și direct aplicabile pe teritoriile statelor membre UE.

OUG nr. 102/2005 privind libera circulație pe teritoriul României a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European, transpune Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 158 din 30 aprilie 2004.

Ordonanța Guvernului nr. 44/2004 privind integrarea socială a străinilor care au dobândit o formă de protecție sau un drept de ședere în România, precum și a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European, aprobată cu modificări prin Legea nr. 185/2004, cu modificările și completările ulterioare, urmărește facilitarea integrării sociale a străinilor care au dobândit o formă de protecție în România.

1.4 Cadrul instituțional

Gestionarea fenomenului migrației se bazează pe participarea tuturor instituțiilor cu competențe în acest domeniu, printr-un management participativ și prin cooperare interinstituțională, națională și internațională, rolul de coordonator revenindu-i Ministerului Administrației și Internelor, prin Oficiul Român pentru Imigrație.

Implementarea la nivel național a Strategiei naționale privind imigrația pentru perioada 2011 – 2014 va fi realizată prin mecanismul de cooperare interinstituțională prevăzut în Hotărârea Guvernului nr. 572/2008 privind constituirea Grupului de coordonare a implementării Strategiei naționale privind imigrația (denumit în continuare Grup de coordonare), precum și prin planurile de acțiune anuale.

În vederea realizării unor sarcini specifice stabilite prin planurile de acțiune anuale și pentru dezbaterile unor aspecte care necesită dezbateri publice, Grupul de coordonare, prin Secretariatul tehnic, poate invita la reuniunile sale reprezentanți ai altor autorități, precum și reprezentanți ai societății civile sau a organizațiilor internaționale din domeniul imigrației și azilului.

Totodată, dacă subiectele propuse pe agenda de lucru o impun, la reuniunile Grupului de coordonare pot fi invitați reprezentanți ai instituțiilor UE precum și experți din statele membre.

2. CARACTERISTICI ȘI TENDINȚE ALE FENOMENULUI MIGRAȚIONIST

De la data aplicării în totalitate de către România a dispozițiilor acquis-ului Schengen, în temeiul deciziei Consiliului emisă în acest sens, fluxul migrator către România se poate diversifica atât din punct de vedere al scopului călătoriei, cât și în ceea ce privește cetățenia imigranților, iar categoriile de viză eliberate vor fi de două feluri: vize uniforme (valabile pentru spațiul Schengen) și vize naționale (valabile pe teritoriul României).

Având în vedere că viza uniformă permite posesorului să circule liber pe teritoriul tuturor statelor Schengen în timpul perioadei de valabilitate a acesteia, se poate aprecia că, în perioada imediat următoare aplicării în totalitate a dispozițiilor acquis-ului Schengen, străinii care vor dori să ajungă în alte state membre Schengen, vor încerca să profite de o eventuală lipsă de experiență a autorităților române cu competențe în materie, iar numărul de cereri pentru acest tip de viză va crește în mod nejustificat.

Totuși, având în vedere regimul vizelor uniforme, poate apărea și fenomenul invers, de scădere a numărului de cereri pentru această categorie de vize, străinii urmând a intra pe teritoriul României în baza unor vize uniforme emise de autoritățile altor state membre Schengen.

De asemenea, ținând cont de prevederile acquis-ului Schengen referitoare la posibilitatea posesorilor unui permis de ședere eliberat de unul din statele Schengen de a circula liber, în temeiul acestui permis și a unui document de călătorie valabil, timp de maximum trei luni în decurs de 6 luni pe teritoriul celorlalte state Schengen, numărul de cereri pentru eliberarea unor vize naționale va crește. Astfel, la numărul străinilor care vor dori să-și stabilească reședința pe teritoriul național se vor adăuga și acele persoane care vor utiliza ulterior viza națională și permisul de ședere doar în scopul deplasării pe teritoriul altor state membre.

Având în vedere creșterea prognozată în domeniul eliberării de vize naționale, în perioada vizată de prezenta Strategie națională va crește și numărul străinilor care își vor stabili reședința pe teritoriul României, în scopurile prevăzute de lege, în special pentru:

- angajarea în muncă - având în vedere realitățile economice din România, precum și criza economico-financiară mondială, apreciem faptul că, **pe termen scurt**, se va diminua numărul străinilor proveniți din state terțe care vor solicita accesul pe piața forței de muncă din România. Situația economică poate genera însă un nou fenomen, acela de disponibilizare a străinilor posesori ai unui permis de ședere acordat în scop de muncă și poate afecta în special forța de muncă angajată în domeniul construcțiilor. Un prim efect va fi acela că Oficiul Român pentru Imigrări va revoca dreptul de ședere al străinilor aflați în această situație, urmând ca aceștia să părăsească teritoriul României în termenul acordat prin decizia de returnare. Al doilea efect va fi că nu toți străinii în cauză vor respecta măsura dispusă (în principal pentru că nu au resurse materiale necesare pentru a se întoarce în statul de origine) și vor încerca să rămână ilegal pe teritoriul României, desfășurând activități lucrative fără forme legale. De asemenea, este posibil ca străinii aflați în această situație să încerce trecerea ilegală a frontierei de stat sau să aștepte momentul aplicării în totalitate a dispozițiilor acquis-ului Schengen de către România, în vederea deplasării spre state europene mai dezvoltate.

Având în vedere însă caracterul dinamic al imigrației, influențat deopotrivă de factorii economici din statele de origine și cei din statele de destinație, **pe termen mediu** această situație poate oricând suferi schimbări importante, generând o creștere a numărului de străini proveniți din state terțe care vor solicita accesul pe piața forței de muncă din România.

- reîntregirea familiei - creșterea numărului de străini care vor dori să imigreze în România în scopul reîntregirii familiei va fi o consecință directă a creșterii numărului de străini care își vor stabili reședința pe teritoriul statului român în celelalte scopuri care permit reîntregirea familiei.

Aplicarea în totalitate a dispozițiilor acquis-ului Schengen va produce efecte importante în ceea ce privește șederea/imigrația ilegală a străinilor proveniți din state terțe.

În consecință, statutul de stat Schengen va produce efecte în ceea ce privește:

- a) creșterea numărului de străini cu ședere ilegală aflați pe teritoriul României în așteptarea creării condițiilor necesare pentru trecerea fără control a frontierei interne cu Ungaria.
- b) transformarea României în stat de tranzit către celelalte state membre pentru străinii din state terțe aflați cu ședere ilegală pe teritoriul Bulgariei (ipoteza este valabilă în condițiile aderării Bulgariei la spațiul Schengen, concomitent cu România sau ulterior acesteia) și Greciei.

Creșterea numărului de străini aflați în situații ilegale pe teritoriul României va determina un trend ascendent al cazurilor de depistare și îndepărtare a acestora de pe teritoriul național.

De la data aplicării în totalitate a dispozițiilor acquis-ului Schengen și desființării controlului la frontierele interne, autoritățile române vor trebui să ia măsurile necesare (din punct de vedere legal, procedural și al resurselor) pentru creșterea eficacității și eficienței măsurilor de îndepărtare de pe teritoriul național, devenit acum teritoriu Schengen.

De asemenea, pentru combaterea imigrației ilegale, o provocare o va reprezenta identificarea și luarea măsurilor legale de îndepărtare de pe teritoriul național/Schengen a străinilor intrați pe teritoriul României în baza unor vize uniforme emise de autoritățile altor state membre, care nu vor respecta valabilitatea termenului de ședere, deoarece un control eficient al intrării și șederii pe teritoriul statului român nu va fi posibil datorită eliminării controlului la frontierele comune.

Apartenența României la spațiul Schengen va produce efecte și în ceea ce privește domeniul azilului/protecției internaționale. Astfel, se preconizează că numărul cererilor de protecție internațională primite de autoritățile române și care vor fi procesate va crește. Desființarea controlului la frontierele interne (cu Bulgaria și Ungaria) va produce efecte și asupra aplicării Regulamentului (CE) nr. 2725/2000 de către România.

Astfel, va crește numărul străinilor care vor face obiectul transferului din România către Bulgaria și Grecia în calitate de stat responsabil cu procesarea cererii de protecție internațională.

De asemenea, odată cu eliminarea controalelor la frontierele interne și posibilitatea solicitanților de azil din România de a se deplasa pe teritoriile altor state membre, opinăm că se va menține sau chiar va crește numărul străinilor transferați în cadrul procedurii Dublin, pentru ca România să își îndeplinească obligațiile ce îi revin pe linie de returnare în statele de origine a celor care au finalizat procedura de azil.

CAPITOLUL II SCOPUL STRATEGIEI

Pentru o mai bună abordare a fenomenului în interesul societății românești, prin prezenta Strategie națională se dorește să se stabilească într-o manieră simplă și directă obiectivele avute în vedere la nivel național, urmând ca autoritățile române să își stabilească și să coordoneze acțiuni și măsuri concrete în domeniul imigrației.

Strategia va reprezenta un mediu de comunicare prin care instituțiile din cadrul Grupului de coordonare vor fi informate cu privire la noile măsuri și prevederi adoptate de către ceilalți membri ai grupului, cât și un mediu de interacțiune, fiecare membru participând cu observații și sugestii pentru identificarea celor mai bune soluții. Gradul de interacțiune este dat de aportul la implementarea acelor măsuri din planul de acțiune anual, care stau în responsabilitatea mai multor instituții din cadrul Grupului de coordonare și nu numai.

CAPITOLUL III PRINCIPII GENERALE

Strategia națională are la bază următoarele principii generale:

- a) **Principiul legalității** - activitățile pentru realizarea obiectivelor strategice se desfășoară în baza legii și în conformitate cu aceasta;
- b) **Principiul responsabilității** - răspunderea implementării Strategiei naționale revine fiecăreia dintre autoritățile și instituțiile cu responsabilități în domeniul Schengen, în părțile ce le privesc;
- c) **Principiul suveranității** - reflectă dreptul statului român de a stabili politici în domeniul admiterii, șederii și returnării străinilor în scopul promovării intereselor politice, economice și sociale, luând în același timp în considerare și respectând obligațiile asumate prin tratate, convenții, acorduri și înțelegeri încheiate cu alte state;
- d) **Principiul cooperării și coerenței** - presupune cooperarea activă în elaborarea și implementarea unei politici comune a UE în domeniul imigrației, precum și corelarea Strategiei naționale cu măsurile și politicile stabilite la nivelul altor state membre;
- e) **Principiul respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului** - toate activitățile desfășurate de autoritățile și instituțiile cu responsabilități în domeniul imigrației se desfășoară cu respectarea prevederilor convențiilor și tratatelor internaționale privind drepturile și libertățile fundamentale ale omului la care România este parte;
- f) **Principiul acțiunii unitare** - vizează implementarea unitară a politicii statului și a prevederilor legale în domeniul imigrației, precum și o implementare concertată la toate nivelurile;
- g) **Principiul transparenței** - presupune implementarea unei politici active de informare și, după caz, consultare a societății civile cu privire la deciziile și procedurile aplicate în contextul imigrației.

CAPITOLUL IV OBIECTIVE STRATEGICE ȘI SPECIFICE

1. OBIECTIV STRATEGIC – Promovarea migrației legale în beneficiul tuturor părților: societatea românească, imigranți și statele lor de origine

Obiectivul principal al autorităților este de a maximiza efectele pozitive și de a limita efectele negative ale imigrației pentru România și, implicit, pentru cetățenii români. În acest sens, autoritățile române cu atribuții în domeniul imigrației trebuie să intensifice activitatea de atragere a acelor categorii de imigranți care pot contribui la acoperirea unor domenii deficitare, cu impact direct în dezvoltarea economică și în strânsă

corelare cu politicile și documentele programatice adoptate la nivelul UE, precum și cu respectarea drepturilor imigranților.

OBIECTIVE SPECIFICE

1.1 Asigurarea unei informări permanente a străinilor privind posibilitățile și condițiile de migrație legală în România

Pentru asigurarea unui climat de legalitate în domeniul imigrației și prevenirea migrației ilegale, un rol deosebit de important îl are gradul de informare al migrantilor care intenționează să vină în România fie pe perioade scurte de timp (turism, afaceri, vizite etc.), fie pe perioade de lungă durată (studii, muncă, activități comerciale, reîntregirea familiei). De aceea, Guvernul României va iniția și desfășura activități care vizează informarea atât a resortisanților din statele terțe cu potențial migrator ridicat pentru România, cât și a străinilor care se află deja pe teritoriul României.

Direcții de acțiune:

- Identificarea statelor terțe a căror cetățeni reprezintă sau pot reprezenta un potențial de migrație pentru România. Actualizarea anuală a listei de state terțe identificate;
- Organizarea unor campanii de informare cu privire la modalitățile de admitere și ședere pe teritoriul României, precum și la oportunități de migrație circulară;
- Implicarea misiunilor diplomatice ale României din statele terțe de origine și a misiunilor diplomatice ale acestor state în România în procesul de informare a străinilor cu privire la modalitățile legale de migrație;
- Diseminarea informațiilor privitoare la posibilitățile și condițiile de migrare legală, cu prilejul participării României la parteneriatele și misiunile pentru migrație organizate de UE cu statele terțe în cadrul Abordarea globală privind migrația: acțiuni prioritare în domeniul migrației, în special cu statele din vecinătatea estică a UE și din regiunea Mării Negre, prin Platforma de cooperare în domeniul migrației și dezvoltării la Marea Neagră;
- Promovarea portalului European Union Immigration (EU Immigration) ca mijloc de informare publică cu privire la condițiile, oportunitățile și avantajele migrației legale.

1.2 Admiterea cetățenilor statelor terțe în scop de muncă potrivit nevoilor identificate pe piața autohtonă a forței de muncă

România va acorda o atenție sporită politicii privind admiterea în scop de muncă a străinilor, cu atât mai mult cu cât în prezent societatea românească se confruntă cu probleme majore în ceea ce privește șomajul în rândul cetățenilor români. În acest context, se impune efectuarea de evaluări anuale a pieței autohtone a forței de muncă în vederea identificării din timp a domeniilor deficitare și stabilirii cotelor de admitere necesare pentru acoperirea acestui deficit. În consecință, sistemul de admitere a străinilor trebuie să asigure flexibilitate în procesarea cererilor dar, în același timp, trebuie să prevină admiterea acelor străini care nu îndeplinesc cerințele de calificare și competență cerute de piața forței de muncă internă.

Prin asigurarea pentru admiterea străinilor în cotele stabilite, Guvernul României încurajează imigrația temporară în scop de muncă, oferind totodată posibilitatea acestora să dobândească experiență profesională care poate fi folosită ulterior în beneficiul statelor de origine și să acumuleze economii pe care să le folosească în beneficiul familiilor lor.

Direcții de acțiune:

- Efectuarea anuală a evaluării pieței de muncă autohtone pentru identificarea domeniilor deficitare;
- Stabilirea cotelor anuale de admitere în scop de muncă;
- Încurajarea admiterii resortisanților cu înalte calificări și eliberarea de Cărți albastre UE, ce vor permite o mai bună mobilitate în interiorul UE;
- Actualizarea permanentă a condițiilor și procedurilor de admitere în scop de muncă pentru asigurarea flexibilității sistemului;
- Încheierea unor acorduri bilaterale cu state terțe interesate în admiterea propriilor cetățeni pe piața forței de muncă din România.

1.3 Facilitarea admiterii și șederii pe teritoriul național a străinilor investitori în România și a celor care gestionează investițiile efectuate pe teritoriul național

În vederea încurajării investițiilor străine în România, autoritățile române vor crea cadrul necesar atragerii pe teritoriul național a străinilor potențiali investitori și a străinilor a căror prezență este necesară pentru buna implementare și derulare a investițiilor.

Direcții de acțiune:

- Efectuarea unei analize împreună cu asociațiile/organismele care reprezintă interesele investitorilor străini, precum și cu ambasadele statelor terțe interesate;
- Stabilirea condițiilor de la care este exceptată această categorie de persoane (ex.: facilități de natură economică și fiscală, acte normative care să excepteze aceste categorii de străini de la unele condiții de admitere și prelungire a dreptului de ședere; revizuirea listei statelor pentru care se aplică în prezent procedura specială a invitației și eliminarea de pe listă a statelor care prezintă interes din punct de vedere economic pentru România).

1.4 Promovarea învățământului superior românesc și facilitarea rămânerii pe teritoriul național a străinilor care au studiat în România

Odată cu dobândirea de către cetățenii români a dreptului de liberă circulație și rezidență pe teritoriul statelor membre UE, au crescut posibilitățile și oportunitățile de angajare ale acestora în spațiul european, fapt ce creează deficit de forță de muncă în anumite domenii și profesii pentru care este necesară absolvirea unor studii superioare specializate.

În acest context, Guvernul României va crea pârghiile necesare pentru favorizarea rămânerii pe teritoriul național și a accesului la un loc de muncă a cetățenilor statelor terțe, absolvenți ai unei instituții de învățământ superior din România, pentru domeniile și profesiile identificate ca deficitare, precum și a celor care sunt implicați în proiecte de cercetare.

Direcții de acțiune:

- Promovarea universităților românești în vederea atragerii de străini la studii;
- Efectuarea anuală a evaluării pieței de muncă autohtone pentru identificarea domeniilor deficitare;
- Stabilirea condițiilor care trebuie îndeplinite de absolvenții de studii superioare în România pentru continuarea șederii pe teritoriul național;
- Stabilirea facilităților care vor fi acordate străinilor care îndeplinesc condițiile stabilite pentru continuarea șederii după absolvirea studiilor în România.

2. OBIECTIV STRATEGIC – *Întărirea controlului legalității șederii străinilor pe teritoriul României și aplicarea corespunzătoare a măsurilor de îndepărtare și a măsurilor restrictive*

În contextul transformării treptate a României într-un stat de destinație pentru imigranți, Guvernul vizează diminuarea ponderii factorului ilegal în cadrul fenomenului migraționist prin prevenirea imigrării acelor categorii de persoane care nu satisfac condițiile impuse de lege, precum și combaterea șederii ilegale, a muncii nedeclarate și a traficului de imigranți. În realizarea obiectivelor propuse, România se va alinia politicilor UE în domeniu și va manifesta solidaritate și o împărțire corectă a responsabilităților cu statele membre, inclusiv în ceea ce privește implicațiile financiare rezultate din aplicarea acțiunilor comune.

OBIECTIVE SPECIFICE

2.1 Asigurarea unei informări permanente a străinilor privind sancțiunile și măsurile restrictive ce pot fi aplicate străinilor cu ședere ilegală sau care desfășoară muncă nedeclarată

Autoritățile române au ca scop informarea corectă și completă a potențialilor imigranți, precum și a străinilor aflați pe teritoriul României, pe de o parte cu privire la măsurile legale care pot fi luate împotriva lor în eventualitatea încălcării legislației în domeniul imigrației, respectiv îndepărtarea de pe teritoriul național și instituirea unei interdicții de a intra pe teritoriul României și, implicit, pe teritoriul altor state membre, iar pe de altă parte cu privire la riscurile asimilate statutului de migrant ilegal (trafic de migranți, diverse forme de exploatare a acestora, luarea în custodie publică, politicile de returnare etc). Astfel, se urmărește limitarea

migrației ilegale prin folosirea unor mijloace eficiente de informare a resortisanților statelor terțe cu potențial migrator ridicat.

Totodată, se va pune accentul pe informarea imigranților cu privire la condițiile de returnare voluntară umanitară asistată.

Direcții de acțiune:

- Identificarea statelor terțe ai căror cetățeni reprezintă sau pot reprezenta un potențial de migrație ilegală pentru România și actualizarea anuală a listei de state terțe identificate;
- Organizarea unor campanii de informare cu privire la riscurile la care se supun migranții ilegali sau cei care desfășoară activități lucrative nedeclarate pe teritoriul României și a angajatorilor români de cetățeni terți cu ședere ilegală;
- Implicarea misiunilor diplomatice ale României din statele terțe de origine și a misiunilor diplomatice ale acestor state în România în procesul de informare a străinilor cu privire la consecințele migrației ilegale;
- Promovarea portalului EU Immigration ca mijloc de informare publică privind riscurile circumscrise imigrației ilegale.

2.2 Întărirea cooperării între autoritățile române competente pentru combaterea imigrației ilegale și a muncii nedeclarate

Odată cu aplicarea în totalitate a dispozițiilor acquis-ului Schengen, autoritățile române sunt obligate să intensifice cooperarea în vederea creșterii eficienței în domeniul combaterii imigrației ilegale și a muncii nedeclarate pe teritoriul național. În context, rolul coordonator va reveni Oficiului Român pentru Imigrări, ca structură specializată în domeniu, sprijinită de toate autoritățile care, prin natura atribuțiilor conferite de lege, pot intra în legătură directă cu străinii.

Direcții de acțiune:

- Dezvoltarea cooperării operative între Oficiul Român pentru Imigrări, pe de o parte, și Poliția Română, Jandarmeria Română și Poliția de Frontieră Română pe de altă parte, în scopul creșterii eficacității combaterii imigrației ilegale;
- Dezvoltarea cooperării între Oficiul Român pentru Imigrări, pe de o parte, și Inspekția Muncii pe de altă parte, în scopul creșterii eficacității combaterii muncii nedeclarate;
- Stabilirea unor proceduri eficiente care să asigure la nivel național punerea în aplicare a prevederilor Directivei 2009/52/CE a Parlamentului și a Consiliului din 18 iunie 2009 de stabilire a standardelor minime privind sancțiunile și măsurile la adresa angajatorilor de resortisanți din țări terțe aflați în situație de ședere ilegală, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L168 din 30 iunie 2009;
- Instruirea permanentă a personalului autorităților care, prin natura atribuțiilor conferite de lege pot intra în legătură directă cu străinii, cu privire la regimul juridic aplicabil acestora, tipurile de vize și de documente emise acestora, proceduri de urmat etc.

2.3 Dezvoltarea cooperării cu statele terțe cu potențial migraționist

Prevenirea și combaterea migrației ilegale și a muncii nedeclarate vor crește în eficiență și dinamism printr-o intensificare a cooperării cu autoritățile statelor terțe, în special ale celor cu înalt potențial migraționist. O cooperare eficientă în acest sens va contribui cu siguranță la reducerea numărului de migranți ilegali, eficientizarea politicilor de returnare către aceste state, semnalarea unor tendințe și fluxuri migratorii, moduri de operare, persoane predispuse la comiterea de infracțiuni, apartenența la anumite grupări de crimă organizată care pot constitui amenințări la adresa siguranței naționale și a cetățeanului.

Direcții de acțiune:

- Dezvoltarea cooperării cu misiunile diplomatice și oficiile consulare ale statelor vizate și cu autoritățile centrale ale acestora;
- Introducerea la nivel național a conceptului de ofițer de legătură în domeniul imigrației și implementarea acestuia în statele terțe care prezintă risc ridicat de imigrație ilegală pentru România;
- Participarea României la realizarea obiectivelor parteneriatelor pentru migrație în cadrul proiectului Building Migration Partnership II (i-map, profile de migrație).

Consolidarea cooperării României cu statele din vecinătatea estică și din regiunea Mării Negre prin instrumente ale Abordării globale a migrației.

2.4 Aplicarea măsurilor de returnare a imigranților ilegali la standardele Uniunii Europene

În contextul în care statele membre din sudul Europei se confruntă cu o mare presiune imigraționistă, ca urmare a extinderii spațiului Schengen este posibilă o intensificare a deplasărilor migranților ilegali către și prin România. Autoritățile române sunt conștiente că acest fenomen poate conduce la o creștere a presiunii asupra capacității de cazare în centrele de luare în custodie publică, care ar putea deveni insuficientă din punct de vedere al asigurării asistenței medicale și materiale, precum și asupra capacității de implementare a măsurilor de returnare. De aceea, creșterea operativității și capacității structurilor competente pentru returnarea imigranților ilegali reprezintă un obiectiv major în perioada imediat următoare, a cărui realizare va fi urmărită în strictă conformitate cu standardele UE în domeniul returnării, cu cele mai bune practici în ceea ce privește returnarea voluntară sau forțată a persoanelor aflate în situații ilegale, cu respectarea drepturilor fundamentale ale omului și a demnității umane.

Direcții de acțiune:

- Creșterea operativității și capacității de returnare a imigranților ilegali, prin dezvoltarea corespunzătoare a resurselor umane și materiale existente, în funcție de evoluțiile înregistrate în domeniu;
- Cooperarea în domeniul returnării cu statele membre ale Uniunii Europene, în special prin participarea României la efectuarea unor zboruri comune, derulate sub coordonarea Agenției Frontex;
- Colaborarea cu organizațiile internaționale cu atribuții în domeniu, precum și cu organizații neguvernamentale în vederea elaborării și derulării unor programe comune pentru sprijinirea străinilor cu ședere ilegală în vederea reînțoarcerii voluntare a acestora în statele de origine;
- Aplicarea măsurilor de returnare prin luarea în calcul a specificului situației persoanelor returnate: persoane vulnerabile, precum minori, minori neînsoțiți, persoane cu dizabilități, persoane în vârstă, femei însărcinate, părinte singur cu minor/minori și persoane care au fost supuse torturii, au fost lipsite de libertate sau au fost supuse altor forme grave de violență psihică, fizică ori sexuală;
- Valorificarea eficientă a fondurilor puse la dispoziția statelor membre prin Fondul de Returnare din cadrul Programului General „Solidaritatea și Gestionarea Fluxurilor Migratorii”.

3. OBIECTIV STRATEGIC – Îmbunătățirea sistemului național de azil în scopul eficientizării și asigurării conformității cu standardele legale naționale, europene și internaționale aplicabile

Oficiul Român pentru Imigrări își propune să implementeze și să contribuie la elaborarea unei politici clare și coerente a României în domeniul azilului, ca parte componentă a politicii în domeniul imigrației, în care se respectă obligațiile asumate pe plan european și internațional prin instrumentele legale la care statul român a aderat, pe de o parte, și interesul național, pe de altă parte, prin realizarea unui echilibru între drepturile și obligațiile persoanelor aflate în nevoie de protecție internațională. În realizarea acestui obiectiv un rol determinant îl va reprezenta, într-o primă fază, capacitatea României de a influența deciziile care urmează a fi adoptate la nivel european cu privire la modificarea instrumentelor care alcătuiesc acquis-ul Uniunii Europene în materie, dar și în ceea ce privește structura viitorului Sistem European Comun de Azil. Totodată, consolidarea mecanismelor prin care se asigură menținerea unei practici unitare și de calitate pe linia procesării cererilor de azil la nivel național va constitui o garanție solidă a existenței unui sistem de azil eficient și funcțional.

OBIECTIVE SPECIFICE

3.1. Asigurarea accesului neîngrădit la procedura de azil și respectarea principiului *non refoulement*

Se urmărește asigurarea unei proceduri de azil eficiente și corecte pentru solicitanții de azil prin creșterea calității serviciilor de interpretare, prin recrutarea și instruirea de noi interpreți, a serviciilor de consiliere juridică oferite de către consilierii juridici ce își desfășoară deja activitatea în Centrele regionale. De asemenea se dorește îmbunătățirea asistenței oferite de avocați prin extinderea și perfecționarea unei rețele de avocați specializați.

Toate cererile de azil vor fi analizate în mod individual, prin raportarea motivelor invocate în susținerea cererii la informațiile din statul de origine.

Direcții de acțiune:

- asigurarea serviciilor de interpretare, a consilierii și asistenței juridice a solicitanților de azil;
- consolidarea practicii judiciare unitare la nivel național în soluționarea cererilor de azil;

- finalizarea procesului de descentralizare a activităților de preluare a datelor necesare pentru eliberarea pașapoartelor cu date biometrice pentru persoanele cu o formă de protecție în România;
- actualizarea unor ghiduri și proceduri pentru personalul misiunilor diplomatice pe linia asistenței refugiaților și a persoanelor cu protecție subsidiară.

3.2. Procesarea cererilor de azil în mod eficient și conform standardelor legale naționale, europene și internaționale aplicabile

În perioada următoare este absolut necesar ca acordarea asistenței corespunzătoare solicitanților de azil pe toată durata procedurii de determinare a unei forme de protecție să fie realizată în paralel cu asigurarea unui standard de calitate crescut al interviurilor și deciziilor, în condițiile soluționării în termene rezonabile a cererilor de azil.

În acest sens, o atenție deosebită se va acorda consolidării și operaționalizării mecanismului de asigurare și control al calității procedurii de azil, dezvoltat în cadrul proiectului „**Evaluarea mecanismelor și asigurarea standardelor de calitate din domeniul azilului**”, proiect finanțat de Comisia Europeană și implementat în perioada 2008-2010 de Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați. Astfel, în exercitarea atribuțiilor sale specifice, mecanismul de management al calității procedurii de azil va contribui în mod semnificativ la asigurarea unei practici unitare la nivel național, în concordanță cu standardele impuse de bunele practici și legislația europeană și internațională relevantă.

Se intenționează, totodată, ca prin funcționarea unui astfel de mecanism și asigurarea cu personal corespunzător să se formeze un grup de experți care să dețină expertiza necesară pentru a fi implicați în viitoarele activități derulate de Biroul European de Suport în Domeniul Azilului, al cărui scop va fi și acela de asigurare a unei practici unitare la nivel european, atât în ceea ce privește modul de interpretare a elementelor definițiilor formelor de protecție, cât și în ceea ce privește aplicarea unitară a standardelor de procedură aplicate la nivelul statelor membre.

Direcții de acțiune:

- menținerea unei durate scăzute a procedurii de azil în faza administrativă a procedurii;
- implementarea standardelor și controlului de calitate a procedurilor de azil;
- adaptarea practicilor și procedurilor naționale pentru procesarea corespunzătoare a categoriilor vulnerabile de solicitanți de azil;
- asigurarea accesului la informații din statele de origine pentru factorii decizionali, beneficiari și reprezentanții legali ai acestora;
- continuarea pregătirii personalului cu atribuții pe linia procedurilor de azil din cadrul Oficiului Român pentru Imigrări, în special prin implementarea la nivel național a modulelor de pregătire dezvoltate în cadrul Curriculei Europene în domeniul azilului.

3.3. Combaterea eficientă a abuzului la procedura de azil

Aplicarea de către România, în totalitate, a acquis-ului Schengen va produce efecte și în ceea ce privește implementarea Regulamentului Dublin II și a Regulamentului Eurodac. Astfel, o dată cu creșterea numărului solicitărilor de azil, datorită fluxului de migrație ilegală dinspre Grecia și Bulgaria, va crește și numărul străinilor depistați în sistemul Eurodac cu cereri de azil depuse în alte state membre.

Acest fapt va genera o presiune administrativă pentru amprentarea și identificarea străinilor care depun cereri de azil în România, procesarea unui număr mare de cereri Dublin adresate Greciei și Bulgariei și punerea în executare a deciziilor de transfer prin conducerea la frontieră sau escortarea străinilor în statele membre responsabile.

Lipsa controlului la frontierele interne din spațiul Schengen va conduce și la creșterea numărului solicitărilor de transfer către România, marea majoritate venind din Ungaria, Austria, Germania, Franța și Elveția, așa cum a dovedit-o experiența anterioară.

Direcții de acțiune:

- Îmbunătățirea procedurilor de identificare a solicitanților de azil fără documente de identitate/călătorie;

- Continuarea participării la mecanismul Dublin și derularea eficientă a procedurilor prevăzute de Regulamentul Consiliului (CE) nr. 343/2003 Dublin II, în vederea transferului în statele membre responsabile a străinilor cărora România le-a respins accesul la procedura de azil;
- Asigurarea resurselor financiare și umane necesare funcționalității sistemului EURODAC, a echipamentelor și infrastructurii de comunicații naționale, în vederea depistării străinilor care abuzează de procedura de azil.

3.4. Asigurarea unui standard demn de viață al solicitanților de azil conform standardelor legale naționale, europene și internaționale aplicabile

Solicitanții de azil sunt o categorie aparte de străini care, datorită exilului forțat, în marea lor majoritate, se află într-o situație precară atât din punct de vedere fizic, psihic, cât și financiar. Aceasta impune ca statul căruia i-a fost cerută protecția, pe perioada analizării cererii de azil, să asigure condiții decente de cazare, întreținere materială și asistență medicală în conformitate cu normele UE în domeniul azilului. Crearea unui standard de viață adecvat va determina reducerea tendinței de mișcare secundară a solicitanților de azil către alte state membre UE, tendința acestora de a lucra ilegal pe piața forței de muncă pentru a-și suplimenta veniturile și, de asemenea, va preîntâmpina conflictele și situațiile care să pericliteze ordinea și siguranța publică.

Direcții de acțiune:

- Identificarea și dezvoltarea capacității de primire și cazare a solicitanților de azil în contextul creat de aderarea României la spațiul Schengen prin înființarea de noi centre regionale de cazare și proceduri și/sau extinderea capacității de cazare a actualelor centre;
- Asigurarea asistenței materiale, medicale și sociale a solicitanților de azil prin asigurarea resurselor necesare de la buget și atragerea de resurse complementare prin parteneriate cu ONG-uri, organizații internaționale și prin resursele alocate în cadrul Programului Solidaritatea Fluxurilor Migratorii – Fondul European pentru Refugiați;
- Pregătirea managementului și a personalului centrelor regionale de cazare și proceduri de azil pe linia asigurării condițiilor de recepție și cazare.

3.5. Asigurarea compatibilității și interoperabilității cu celelalte sisteme de azil din statele membre și coordonarea cu BESA

Biroul European de Sprijin în domeniul Azilului (BESA) a fost înființat sub forma unei agenții de reglementare, entitate juridică autonomă creată în vederea punerii în aplicare a unei politici europene comune, iar mandatul său are în vedere trei sarcini principale: sprijinirea cooperării practice în materie de azil, susținerea statelor membre care se confruntă cu presiuni deosebite și contribuția la punerea în aplicare a sistemului european comun de azil.

În acest context, autoritățile române cu competențe în domeniul azilului vor întreprinde demersuri în vederea creării mecanismelor necesare colaborării cu BESA în scopul asigurării capacității acestei agenții de a-și îndeplini mandatul. Cu sprijinul și prin expertiza care va fi furnizată de către BESA, se urmărește să fie create pârgurile necesare eficientizării sistemului de azil național și întărirea capacității autorităților române de a contribui la realizarea sistemului european comun de azil.

Direcții de acțiune:

- Participarea la definitivarea și implementarea mecanismului de asigurare a solidarității între statele membre în cazul unor afluxuri masive mixte de persoane aflate în nevoie de protecție (repartizarea solicitanților de azil/relocarea persoanelor aflate în nevoie de protecție în funcție de densitatea populației, PIB etc.);
- Asumarea unui rol activ în derularea acțiunilor comune în sprijinul statelor membre care se confruntă cu un fenomen migraționist ce depășește capacitatea obișnuită de procesare;
- Asigurarea pregătirii personalului propriu prin participarea la programul european comun de formare în materie de azil, care va fi dezvoltat în cadrul BESA;
- Participarea la reuniunile Consiliului Director și ale grupurilor de lucru organizate în cadrul BESA;
- Consolidarea cooperării practice prin schimbul de experiență și bune practici cu autoritățile din alte state UE.

4. OBIECTIV STRATEGIC - Participarea activă a României la eforturile comunității internaționale și statelor membre UE la identificarea unor soluții durabile pentru persoanele aflate în nevoie de protecție internațională

Se urmărește ca, pe termen mediu și lung, România să se implice în furnizarea de expertiză în ceea ce privește accesul la soluții durabile, inclusiv prin schimb de informații cu statele participante la programele regionale de protecție finanțate de Comisia Europeană. De asemenea, se are în vedere participarea la dezbaterile care vor avea loc în cadrul forurilor internaționale al căror obiectiv îl reprezintă identificarea și accesul la soluții durabile, precum Grupul de Lucru pe probleme de Relocare organizat sub egida Înaltului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați.

OBIECTIVE SPECIFICE

4.1. Integrarea străinilor care au dobândit o formă de protecție în România

Străinii cu o formă de protecție reprezintă categoria cea mai vulnerabilă dintre străinii cu ședere legală în România, datorită exilului forțat la care au fost supuși, și trebuie să beneficieze de o atenție sporită și de servicii speciale din partea autorităților române. Facilitarea integrării locale a refugiaților și străinilor cu protecție subsidiară reprezintă o soluție durabilă la situația cu care aceștia se confruntă și reprezintă, în mare măsură, și o obligație a autorităților române asumată în momentul acordării protecției acestor persoane.

Direcții de acțiune:

- Continuarea derulării programelor de integrare pentru străinii cu o formă de protecție în România prin asigurarea resurselor necesare de la buget și atragerea de resurse complementare prin parteneriate cu ONG-uri, organizații internaționale și prin resursele alocate în cadrul Programului Solidaritatea Fluxurilor Migratorii – Fondul European pentru Refugiați;
- Informarea opiniei publice cu privire la situația și nevoile speciale ale refugiaților prin derularea de activități de informare și campanii de conștientizare;
- Continuarea pregătirii personalului instituțiilor publice și organizațiilor nonguvernamentale cu atribuții în integrarea străinilor cu o formă de protecție în România.

4.2. Asumarea obligațiilor României ca stat de relocare a refugiaților

Stabilirea programului național de relocare are ca avantaje, alături de respectarea obligațiilor asumate la nivel internațional privind protecția refugiaților și imagine favorabilă pe plan extern, și selectarea refugiaților ce urmează să fie relocați în funcție de propriile criterii naționale și atragerea de fonduri comunitare, operațiunile de relocare fiind finanțate prin Fondul European pentru Refugiați.

Direcții de acțiune:

- Continuarea programului de relocare a refugiaților în România;
- Participarea la schema comună UE de relocare și la mecanismul de solidaritate între statele membre UE în funcție de legislația națională în domeniul azilului;
- Continuarea pregătirii personalului instituțiilor implicate în desfășurarea operațiunilor de relocare a refugiaților în România.

4.3. Continuarea derulării operațiunilor prin Centrul de Relocare de Urgență de la Timișoara conform Acordului Tripartit dintre Guvernul României, UNHCR și OIM

La nivel european se urmărește crearea unei politici comune europene în domeniul azilului. Această politică presupune armonizarea sistemelor de azil din statele membre pe baza unor standarde comune, promovarea unui sistem de împărțire a eforturilor și a responsabilității între statele membre, întărirea cooperării între statele membre și, nu în ultimul rând, componenta externă a politicii de azil care presupune asistență pentru statele din zonele de origine și de tranzit ale refugiaților și promovarea principiului solidarității.

La data de 21 noiembrie 2008 a intrat în vigoare *Acordul dintre Guvernul României și Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați și Organizația Internațională pentru Migrație privind evacuarea temporară*

În România a unor persoane aflate în nevoie urgentă de protecție internațională și relocarea ulterioară a acestora, semnat la București la 8 mai 2008, ratificat prin Legea nr. 291/2008.

Funcționarea în România a Centrului de tranzit în regim de urgență (CTU) în scopul relocării temporare a unor persoane aflate în nevoie urgentă de protecție a fost primită favorabil pe plan internațional, statul român consolidându-și în acest fel imaginea de membru activ și responsabil al comunității internaționale.

Direcții de acțiune:

- Continuarea aplicării Acordului tripartit în România;
- Împărtășirea, către alte state de relocare, a experienței României în ceea ce privește înființarea CTU și derularea Acordului tripartit în România.

5. OBIECTIV STRATEGIC – Integrarea socială a străinilor cu ședere legală

Integrarea este un proces dinamic, bidirecțional de interacțiune reciprocă, ce necesită nu doar eforturi din partea autorităților naționale, regionale și locale, ci și un angajament sporit din partea comunității-gazdă și a imigranților.

Integrarea socială reprezintă procesul de participare activă a străinilor care au reședința sau domiciliul pe teritoriul României la viața economică, socială și culturală a societății românești, respectându-se în același timp identitatea culturală a acestora.

OBIECTIVE SPECIFICE

5.1. Încorporarea aspectelor integrării în toate celelalte politici din domeniile relevante

Politica privind integrarea socială a străinilor are ca obiectiv oferirea posibilității străinilor care au reședința sau domiciliul pe teritoriul României de a achiziționa un bagaj minim de cunoștințe și deprinderi, în principal prin cursuri de limba română, programe de orientare culturală și de consiliere care să le permită să acceseze celelalte servicii și politici sociale în condiții asemănătoare cu cetățenii români.

Direcții de acțiune:

- Îmbunătățirea procesului de consultare și implicare a societății civile în procesul de integrare, prin crearea unui mecanism de consultare atât a societății civile, cât și a comunităților de străini;
- Monitorizarea rezultatelor politicilor de integrare, prin stabilirea unui set de indicatori în toate domeniile relevante, culegerea și interpretarea datelor obținute;
- Oferirea de drepturi și obligații comparabile cu cele ale cetățenilor UE.

5.2. Creșterea gradului de participare a străinilor cu ședere legală în România la activitățile specifice de facilitare a integrării lor în societatea românească

Principalul grup țintă al politicii de integrare este reprezentat de străinii nou veniți în România, care necesită cunoștințe de limba română și orientare în societate. Deși voluntară, participarea străinilor la cursurile de limba română, sesiuni de orientare culturală și consiliere, reunite în programe de integrare, are rolul de a le facilita acestora și obținerea dreptului de ședere permanentă și, ulterior, a cetățeniei române, prin oferirea cunoștințelor necesare dovedirii unui nivel corespunzător de integrare în societatea românească. Având în vedere că integrarea efectivă se realizează la nivelul comunităților locale, autoritățile locale au un rol deosebit și datorită de a furniza servicii sociale în domenii ca accesul la locuințe, educație, asistență socială și medicală. Organizațiile nonguvernamentale pot furniza servicii complementare celor asigurate de autoritățile centrale și locale în vederea facilitării integrării.

Direcții de acțiune:

- Continuarea derulării activităților de integrare pentru străinii cu ședere legală în România prin asigurarea resurselor necesare de la buget și atragerea de resurse complementare prin parteneriate cu ONG-uri, organizații internaționale și prin resursele alocate în cadrul Programului Solidaritatea Fluxurilor Migratorii – Fondul European pentru Integrare;
- Informarea străinilor privind oportunitățile de integrare, prin realizarea și distribuirea de materiale de informare;

- Îmbunătățirea calității serviciilor privind facilitarea integrării prin crearea de birouri de informare și consiliere în orașele cu un număr ridicat de străini.

5.3. Crearea unui mediu care să faciliteze integrarea străinilor

Alături de oferirea de servicii specifice străinilor care au reședința sau domiciliul pe teritoriul României în vederea facilitării integrării, politica privind integrarea socială a străinilor are ca obiectiv și crearea unei societăți multiculturale, deschise și primitoare.

Direcții de acțiune:

- Cunoașterea situației privind integrarea străinilor în România prin derularea de studii și cercetări științifice;
- Promovarea dialogului intercultural și a contactelor la toate nivelurile societății prin organizarea de activități multiculturale;
- Crearea unei imagini pozitive în rândul opiniei publice din România privind fenomenul imigrației și al integrării străinilor prin derularea de activități de informare și campanii de conștientizare.

CAPITOLUL V RESURSE FINANCIARE

Resursele financiare necesare implementării Strategiei naționale privind imigrația provin, în principal, din:

- Fonduri de la bugetul de stat alocate fiecărui minister și instituție cu competență în implementarea Strategiei naționale;
- Fonduri stabilite la nivelul UE pentru gestionarea imigrației la nivel european;
- Credite externe garantate de Guvernul României;
- Credite externe care nu implică garanții guvernamentale;
- Donații și sponsorizări oferite/acceptate în condițiile legii;
- Alte surse.

Planurile de acțiune anuale pentru implementarea Strategiei naționale, constituite pe baza planurilor sectoriale, specifică sursele de finanțare necesare îndeplinirii fiecărui obiectiv stabilit.

CAPITOLUL VI IMPLICAȚII JURIDICE

Prezenta Strategie națională nu implică modificări legislative cu privire la mecanismele de cooperare interinstituțională și implementare a obiectivelor strategice.

Caracterul dinamic al imigrației poate genera apariția unor situații sau fenomene concrete care să necesite noi soluții legislative la nivel european sau național, situații în care fiecare instituție este responsabilă să exercite dreptul la inițiativă legislativă pe domeniul de competență, sens în care mecanismul de implementare al prezentei Strategii naționale creează cadrul necesar consultării și coordonării instituțiilor implicate.

CAPITOLUL VII PROCEDURI DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE

Implementarea la nivel național a Strategiei naționale va fi realizată prin mecanismul de cooperare interinstituțională, stabilit prin hotărâre de Guvern, precum și prin planuri de acțiune anuale.

În vederea realizării unor sarcini specifice stabilite prin planurile de acțiune anuale care necesită dezbateri publice, Grupul de coordonare, prin Secretariatul tehnic, poate invita la reuniunile sale reprezentanți ai altor autorități, precum și reprezentanți ai societății civile sau ai organizațiilor internaționale din domeniul imigrației și azilului.

Totodată, dacă subiectele propuse pe agenda de lucru o impun, la reuniunile Grupului pot fi invitați reprezentanți ai instituțiilor Uniunii Europene precum și experți din statele membre.

CAPITOLUL VIII FACTORI DE RISC

Dat fiind caracterul complex, dinamic și global al fenomenului imigrației, implementarea prezentei Strategii naționale poate fi influențată de factori de risc externi sau interni aflați, de cele mai multe ori, într-o strânsă legătură de cauzalitate.

Pe plan extern pot surveni într-un timp scurt modificări semnificative ale fluxurilor migratorii la nivel regional, precum și situații de presiune particulară asupra statelor membre din zonă, inclusiv asupra României, care pot impune adaptarea strategiei la noile realități. Totodată, lipsa de cooperare din partea autorităților statelor terțe cu potențial migraționist ridicat ar putea conduce la neîndeplinirea sau îndeplinirea parțială a obiectivelor care necesită implicarea acestora.

Pe plan intern, riscurile identificate se referă în primul rând la nerespectarea termenelor asumate în planurile anuale de acțiuni, din cauza indisponibilității fondurilor necesare finanțării, nesincronizării proiectelor aflate în derulare sau lipsei resurselor umane necesare instituțiilor responsabile.

Fiecare instituție este responsabilă de planificarea și asigurarea din bugetele proprii a fondurilor necesare finanțării activităților ce îi cad în responsabilitate. În acest sens, se vor efectua activități de monitorizare și evaluări periodice (semestriale și anuale) care să permită instituirea unor măsuri corective.

Insuficienta cooperare între instituțiile participante la implementarea Strategiei naționale este un alt risc care trebuie luat în considerare de autoritățile și instituțiile cu responsabilități în domeniu.

CAPITOLUL IX ETAPE ULTERIOARE ȘI INSTITUȚII RESPONSABILE

Măsurile concrete pentru implementarea în practică a obiectivelor Strategiei naționale sunt cuprinse în planuri de acțiune anuale elaborate pe baza propunerilor instituțiilor din cadrul Grupului de coordonare și aprobate de Guvern. Planurile de acțiune anuale stabilesc activitățile concrete și responsabilitățile ce revin tuturor ministerelor și instituțiilor cu atribuții în domeniul imigrației pentru realizarea obiectivelor stabilite prin Strategia națională.

Pentru realizarea activităților cuprinse în planul de acțiune anual, fiecare dintre instituțiile cu competențe în materie va elabora propriile planuri de măsuri, detaliind acțiunile a căror responsabilitate de implementare le revine.

Dacă pe parcursul implementării actualei Strategii naționale, contextul internațional sau național suferă modificări majore, care implică stabilirea unor noi obiective generale, Guvernul României va modifica și completa prezenta hotărâre, la propunerea Grupului de coordonare.

Instituțiile responsabile pentru implementarea planurilor de acțiune anuale fac parte din Grupul de coordonare a implementării Strategiei naționale privind imigrația, creat în baza prevederilor HG nr. 572/2008, activitatea sa fiind coordonată de secretarul de stat, șef al Departamentului ordine și siguranță publică din cadrul Ministerului Administrației și Internelor.